

Reykjavík, 24.09.2026

Efni: Umsögn Dýraverndarsambands Íslands um áform um breytingar á lögum nr. 64/1994 um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum

Dýraverndarsamband Íslands (DÍS) fagnar þeirri endurskoðun sem nú stendur yfir á lögum nr. 64/1994 um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum. Brýn þörf er á slíkri endurskoðun og telur sambandið hana skapa mikilvægt tækifæri til að efla vernd villtra dýra og styrkja stöðu dýravelferðar í löggjöf um villt dýr.

Með eftirfarandi tillögum vill DÍS leggja sitt af mörkum til að sjónarmið um velferð villtra dýra fái aukið vægi við mótun komandi frumvarps.

Að mati DÍS er mikilvægt að dýravelferð verði gerð að skýru og sjálfstæðu markmiði laganna. Þótt lög um velferð dýra gildi einnig um villt dýr njóta þau sjónarmið ekki skýrrar stöðu í markmiðakafla gildandi laga. Sambandið telur að í lögunum þurfi að leggja skýra áherslu á að stjórnun, vernd og nýting villtra dýra fari fram með hliðsjón af velferð þeirra samhliða markmiðum um náttúruvernd og sjálfbæra nýtingu. Að mati DÍS er jafnframt mikilvægt að hvalir og selir verði sérstaklega tilgreindir í lögunum til að tryggja skýra lagalega vernd þeirra og velferð.

DÍS telur nauðsynlegt að vernd villtra dýrastofna verði eflað með markvissari hætti. Sambandið fagnar því að nú sé unnið að stjórnunar- og verndaráætlun fyrir hreindýr (*Rangifer tarandus*) og að fyrirhugað sé að lögfesta heimild til gerðar slíkra áætlana fyrir aðrar veiðitegundir í komandi frumvarpi, enda mikilvægt stjórnþæki til að tryggja að stjórnun villtra dýrastofna byggist á bestu fánlegu þekkingu hverju sinni.

Að mati DÍS er brýnt að stjórnunar- og verndaráætlun verði gerð fyrir refastofninn. Refurinn (*Vulpes lagopus*) er eina upprunalega landspendýr Íslands og á hverju ári eru þúsundir dýra felld. Á sama tíma liggja takmarkaðar upplýsingar fyrir um raunverulegt umfang þess tjóns sem refurinn er talinn valda, þrátt fyrir að vísað sé til þess til réttlætningar á umfangsmiklum veiðum. DÍS telur mikilvægt að veiðar á ref verði endurskoðaðar á grundvelli vísindalegra gagna, vistfræðilegrar þekkingar og dýravelferðarsjónarmiða.

DÍS telur jafnframt að efla þurfi reglur um veiðar á villtum fuglum. Sérstaklega á þetta við um skipulagðar og umfangsmiklar veiðar þar sem fuglar eru markvisst laðaðir að tilteknum svæðum af hálfu landeigenda sem hluta af skipulagðri veiðipjónustu í atvinnuskyni. Í sumum tilvikum eru fuglar felldir tugum eða jafnvel hundruðum saman á skömmum tíma. Að mati sambandsins samræmist slíkt ekki markmiðum um vernd villtra fuglastofna og fer jafnframt gegn siðferðis- og dýravelferðarsjónarmiðum. DÍS telur því brýnt að gripið verði til aðgerða sem komi í veg fyrir slíkar magnveiðar. Mikilvægt er að settar verði skýrari reglur um umfang veiða, sölu veiðiaðgangs, skráningu afla, rekjanleika veiðibráðar og eftirlit með sölu afurða villtra fugla.

Sambandið telur einnig nauðsynlegt að endurskoða veiðitíma þeirra fuglategunda sem heimilt er að veiða, með hliðsjón af stöðu fuglastofna og alþjóðlegum verndarsjónarmiðum. DÍS leggur jafnframt áherslu á að gerðar verði stjórnunar- og verndaráætlanir fyrir þá fuglastofna sem standa höllum fæti.

Mikilvægt er að ákvæði laganna um veiðiaðferðir taki með skýrum hætti mið af dýravelferðarsjónarmiðum. DÍS leggur því til að undanþágur frá banni við notkun fótþoga til veiða á dýrum verði felldar brott, enda getur sú veiðiaðferð valdið dýrum langvarandi þjáningu og streitu áður en þau eru aflífuð. Af sömu ástæðum telur sambandið að fella eigi brott undanþágu sem heimilar notkun hunda til að hlaupa uppi mink, ásamt notkun á drekkingargildrum. Drekkingsgildir geta haft í för með sér langvinnt og þjáningarfullt dauðastríð fyrir minka og telur DÍS notkun þeirra ekki samræmast markmiðum laga um velferð dýra eða ákvæðum 27. gr laganna um veiðar. Jafnvel þótt markmið veiðanna sé að halda niðri ágengri tegund verður að gera þá kröfu að valdar séu aðferðir sem valda sem minnstum sársauka og streitu.

DÍS telur einnig nauðsynlegt að ákvæði um eggjatöku verði endurskoðað í ljósi breyttrar stöðu sumra fuglastofna. Sambandið leggur áherslu á að eggjataka úr stofnum fugla sem eru á valista verði gerð óheimil. Jafnframt telur DÍS að banna beri sölu eggja úr villtum fuglastofnum þegar um er að ræða tegundir sem standa höllum fæti. Þá telur sambandið ekki réttlætanlegt að eggjataka sé undanþegin leyfis- og skráningarskyldu.

Loks vill DÍS leggja áherslu á að endurskoðun villidýralaga sé mikilvægt tækifæri til að samræma betur markmið um vernd líffræðilegrar fjölbreytni, vernd og stjórnun villtra dýrastofna og velferð villtra dýra.

Samfélagsleg viðhorf til dýravelferðar hafa tekið verulegum breytingum frá setningu laganna árið 1994 og mikilvægt er að löggjöfin taki mið af þeim kröfum sem nú eru gerðar varðandi ábyrga og siðferðislega meðferð villtra dýra.

Nánari grein fyrir tillögum DÍS ásamt rökstuðningi þeirra er að finna í meðfylgjandi viðauka.

Dýraverndarsamband Íslands vonast til að ábendingar og tillögur sambandsins nýtist við áframhaldandi mótun lagafrumvarpsins og stuðli að því að efla vernd og velferð villtra dýra.

DÍS er reiðubúið til frekara samtals og samstarfs við stjórnvöld um útfærslu þeirra tillagna sem sambandið leggur til.

Virðingarfyllst, f.h. stjórnar DÍS

Linda Karen Gunnarsdóttir

formaður Dýraverndarsambands Íslands

VIÐAUKI

Tillögur DÍS við gildandi lög nr. 64/1994 um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum.

II. kafli. Markmið og gildissvið.

Gildandi ákvæði 2. gr.

- ☐ Markmið laga þessara er að tryggja viðgang og náttúrulega fjölbreytni villtra dýrastofna, skipulag á veiðum og annarri nýtingu dýra, svo og aðgerðir til þess að koma í veg fyrir tjón sem villt dýr kunna að valda.
- ☐ Ákvæði laga þessara taka hvorki til hvala né sela en um þær tegundir gilda sérstök lög.
- ☐ Lögin ná til efnahagslögsögu Íslands.

Tillaga DÍS – Dýravelferð sem markmið laganna, hvalir og selir falli undir gildissvið þeirra

DÍS leggur því til að dýravelferð verði sérstaklega nefnd meðal markmiða laganna. Að mati sambandsins er mikilvægt að dýravelferð njóti skýrrar stöðu í lögunum og hafi vægi við allar ákvarðanir sem varða vernd, stjórnun og nýtingu villtra dýra.

DÍS leggur til að selir og hvalir falli undir gildissvið laganna og að ákvæði um undanþágu þessara dýrategunda verði felld brott. Að mati sambandsins skapa núgildandi lög óskýrt og sundurleitt lagaumhverfi um vernd og velferð hvala og sela, enda er ekki að finna hér á landi eitt heildstætt regluverk um þessi dýr.

Að mati sambandsins er mikilvægt að efla vernd hvala og sela og móta skýrari og heildstæðari lagaramma um stöðu þessara dýra.

Greinargerð

DÍS telur mikilvægt að vísað sé til laga um velferð dýra í markmiðakafli laganna. Í norskri löggjöf er skýr tenging við dýravelferðarlöggjöfina, enda er í 1. gr. *Viltressursloven* kveðið á um að veiðar skuli fara fram í samræmi við *Dyrevelferdsloven*. Með þessu er dýravelferð gerð að skýrum hluta þess lagaramma sem gildir um stjórnun og nýtingu villtra dýra.

¹ *Viltressursloven (Lov om høsting og annet uttak av viltlevende viltressurser)*, Noregur, [Lovdata](#).

Að mati DÍS ætti sambærilegt sjónarmið að koma skýrt fram í markmiðakafla íslenskra laga.

Með því að tilgreina dýravelferð sérstaklega í markmiðakafla villidýralaga yrði samspil þessara tveggja lagabálka skýrara og dýravelferð fengi jafnframt aukið vægi sem sjálfstætt sjónarmið við vernd, stjórnun og nýtingu villtra dýra.

IV. kafli. Vernd, friðun¹⁾ og veiðar.

Gildandi ákvæði 2. mgr. 8. gr.:

☐ Landeigendum einum eru heimilar dýraveiðar og ráðstöfunarréttur þeirra á landareign sinni nema lög mæli öðruvísi fyrir.

Tillaga DÍS – Veiðiréttur landeigenda og magnveiðar

DÍS telur að í lögunum skorti skýr ákvæði um þær aðstæður þar sem markvissar aðgerðir eru notaðar til að laða villta fugla að landareign. DÍS leggur til að slíkar aðgerðir verði bannaðar.

Óheimilt verði að stunda markvissa fóðrun villtra fugla, rækta korn eða gera aðrar markvissar breytingar á landi og búsvæðum, þar á meðal breytingar á landslagi eða gerð vatnsbóla, í þeim tilgangi að laða villta fugla að landareign til að auðvelda eða auka veiðar á þeim.

DÍS leggur jafnframt til að veiðiréttur landeigenda sæti skýrari takmörkunum og að vernd fuglastofna og velferð fuglanna verði höfð að leiðarljósi.

Settar verði skýrar reglur um sölu veiðiaðgangs, fjölda felldra fugla, skráningu og eftirlit með veiðum og ráðstöfun veiðibráðar, með það að markmiði að koma í veg fyrir skipulagðar magnveiðar á villtum fuglum.

Greinargerð

DÍS telur að þörf sé á endurskoðun á fyrirkomulagi veiðiréttar landeigenda, sérstaklega þegar um er að ræða umfangsmiklar og skipulagðar fuglaveiðar þar sem landeigendur eða rekstraraðilar laða fugla markvisst að veiðisvæðum og reka skipulagða veiðipjónustu í atvinnuskyni.²

² Veiðiparadísin Ármót, Veiðihornið, 4. september 2026, aðgengilegt á: [Veiðihornið – Veiðiparadísin Ármót](#).

DÍS gerir sér grein fyrir því að veiðiréttur landeigenda til nytja er lögvarinn réttur. Sá réttur getur þó ekki talist ótakmarkaður þegar um er að ræða veiðar og nytjar á villtum dýrum sem jafnframt lýtur að markmiðum um vernd náttúru, sjálfbæra nýtingu og velferð dýra. Sérstaklega þarf að gera greinarmun á hefðbundnum veiðum og veiðum sem eru skipulagðar þannig að mikill fjöldi fugla safnast saman á afmörkuðu svæði og veiðimönnum er síðan seldur aðgangur að svæðinu gegn föstu gjaldi, án þess að gjaldið taki mið af fjölda felldra fugla eða sett sé skýrt hámark á fjölda fugla sem hver veiðimaður má fella.

Á ákveðnum veiðisvæðum hefur þróast fyrirkomulag þar sem fuglar eru markvisst lokkaðir að landareignum með fóðrun, breytingu á landslagi eða öðrum aðferðum til að laða þá að. Hér er ekki einungis um að ræða nýtingu þeirra fugla sem náttúrulega leita á viðkomandi svæði, heldur aðstæður sem eru skapaðar sérstaklega í því skyni að auka veiðinýtingu.

Þetta fyrirkomulag er annars eðlis en hefðbundin veiði þar sem veiðimaður leitar að fugli í náttúrulegu umhverfi hans. Þegar mikill fjöldi fugla hefur verið lokkaður á afmarkað svæði og veiðimönnum er síðan seldur aðgangur gegn föstu gjaldi, skapast sérstök staða þar sem veiðimaður getur fellt mjög mikinn fjölda fugla.

DÍS hefur upplýsingar um að með þessari aðferð geti nokkrir veiðimenn fellt hundruði fugla á einum morgni. Veiðibraðin getur síðan verið seld til veitingastaða, sem eykur fjárhagslegt gildi veiðanna og skapar jafnframt fjárhagslegan hvata til umfangsmikilla veiða. Þetta undirstrikar enn frekar þörfina á skýrri skráningu, rekjanleika og virku eftirliti með veiðum og sölu afurða af villtum fuglum.

DÍS vill leggja áherslu á að um er að ræða farfugla sem fara milli landa og nýta mismunandi búsvæði á ólíkum tímum árs. Vernd og nýtingu þeirra verður því að skoða í alþjóðlegu samhengi. Að mati DÍS er því ekki eðlilegt að landeigandi geti, óhindrað og markvisst laðað mikinn fjölda farfugla að landareign sinni og síðan selt veiðimönnum aðgang að svæðinu í atvinnuskyni. Slíkt þarfnast mun skýrari ramma til verndar stofnum og velferð fugla.

Jafnframt þarf að hafa í huga að mikill fjöldi fugla á afmörkuðu svæði getur aukið hættu á að aðrar fuglategundir verði fyrir skoti. Þar sem mismunandi tegundir safnast saman á sama svæði getur reynst erfitt fyrir veiðimenn að greina á milli tegunda með fullri vissu. Slíkt eykur hættu á að friðaðir fuglar verði skotnir eða að fuglar særist án þess að náist til þeirra, sem er óviðunandi bæði út frá verndarsjónarmiðum og dýravelferð.

Í umfjöllun Heimildarinnar frá 2024 kemur meðal annars fram að álftrir (*Cygnus cygnus*), sem eru alfríðaðar, sæki í kornakra og fóðurgjöf á þessum svæðum. Þar er jafnframt fjallað um helsærðar og dauðar álftrir á gæsaveiðisvæði á Suðurlandi og Umhverfisstofnun staðfesti að henni hafi borist ábendingar um dráp á álftrum á svæðinu.³

Þá verður einnig að horfa til dýravelferðar og þeirrar siðferðilegu ábyrgðar sem fylgir því að veiða villt dýr. Við umræddar magnveiðar, þar sem margir fuglar eru felldir í senn, eykst hættan á að fuglar komist helsærðir undan. Jafnframt getur reynst erfitt fyrir veiðimenn að elta uppi og aflífa særða fugla, eins og skylt er samkvæmt 10. gr. laga nr. 64/1994, ef þess er nokkur kostur. Slíkt getur jafnframt farið í bága við gildandi reglur um velferð dýra.

Að mati DÍS er brýnt að binda enda á skipulagðar magnveiðar af þessu tagi þar sem villtir fuglar eru markvisst laðaðir að veiðisvæðum til að auðvelda og auka umfang veiða.

Framangreint sýnir mikilvægi þess að umfang veiða á villtum fuglum sé háð skýrum takmörkunum og að fyrir hendi séu fullnægjandi reglur um skráningu og rekjanleika. Þá telur DÍS nauðsynlegt að aukið eftirlit sé haft með skipulagðri veiðipjónustu í atvinnuskyni og sölu á afurðum.

Gildandi ákvæði 1. mgr. 8. gr.

□ Öllum íslenskum ríkisborgurum, svo og erlendum ríkisborgurum með lögheimili hér á landi, eru dýraveiðar heimilar í almenningum, á afréttum utan landareigna lögbýla, enda geti enginn sannað eignarrétt sinn til þeirra, og í efnahagslögsögu Íslands utan netlaga landareigna. Skulu þeir hafa aflað sér leyfis til þess samkvæmt lögum þessum og reglum settum samkvæmt þeim.

Tillaga DÍS – Fyrirkomulag veiðileyfa verði endurskoðað

DÍS telur að endurskoða þurfi fyrirkomulag veiðileyfa með það að markmiði að styrkja stjórnun villtra fuglastofna og bæta yfirsýn yfir umfang veiða. Meðal annars þarf að skoða möguleika á aflamörkum og sérstökum reglum um sölu og aðra nýtingu villtra fugla í atvinnuskyni.

Jafnframt þarf að tryggja virkt eftirlit með sölu villtra fugla til veitingastaða og að unnt sé að rekja fugla sem þar eru boðnir til sölu til löglegs veiðimanns og veiðisvæðis. DÍS telur að núverandi fyrirkomulag tryggi ekki nægilega skráningu, rekjanleika eða yfirsýn yfir raunverulegt umfang veiða og sölu villtra fugla. DÍS telur jafnframt mikilvægt að við endurskoðun laganna verði litið til

³ Heimildin (2024), „Álftadauði í gæsaveiðilandi á borði lögreglu: Fuglar lokkaðir á blóðvöll“, [Heimildin](#)

þess hvort of rúmar heimildir til veiða og auðvelt aðgengi að veiðileyfum geti skapað grundvöll fyrir atvinnustarfsemi sem byggir á sölu veiðiaðgangs að villtum dýrum til ferðamanna. Mikilvægt er að löggjöfin setji skýr mörk um slíka nýtingu villtra dýrastofna.

Að mati DÍS kallar framangreint á heildstæða endurskoðun á fyrirkomulagi fuglaveiða þannig að stjórnun þeirra byggist á áreiðanlegri gögnum, virku eftirliti og hertari reglum um nýtingu villtra fuglastofna og sölu afurða.

Gildandi ákvæði 7. tölul. 9. gr.

7. Fótboga eða gildirur, nema til músaveiða, rottuveiða, minkaveiða og til að ná tófuyrðlingum við greni. Gerðir fótboga og gildra skulu hafa hlotið samþykki [Náttúruverndarstofnunar].

Tillaga DÍS - Undanþágur frá banni við notkun fótboga verði felldar brott

DÍS leggur til að fótbogar verði alfarið bannaðir og að undanþága fyrir notkun þeirra við veiðar á dýrum verði felld brott. Ákvæðið verði þá:

„7. Gildirur. Gerðir gildra skulu hafa hlotið samþykki [Náttúruverndarstofnunar].“

Greinargerð

DÍS leggst gegn notkun fótboga við veiðar á villtum dýrum og telur að engar undanþágur eigi að gilda um notkun þeirra. Þessi veiðiaðferð samræmist ekki dýravelferðarsjónarmiðum, enda getur dýr sem festist í fótboga orðið fyrir verulegum sársauka og streitu áður en veiðimaður finnur það og aflífar.

Samkvæmt 27. gr. laga nr. 55/2013 um velferð dýra skal þannig staðið að veiðum að þær valdi dýrum sem minnstum sársauka og að aflífun taki sem skemmstan tíma. Óheimilt er að beita aðferðum sem valda dýri óþarfa limlestingum eða kvölum.

DÍS telur að veiðiaðferð sem felur í sér að dýr geti fest sig í fótboga án þess að veiðimaður sé viðstaddur samrýmist illa þessum kröfum. Markmið löggjafarinnar er að lágmarka hættu á þjáningu og tryggja að aflífun villtra dýra fari fram með eins skjótum og sársaukalitlum hætti og unnt er.

DÍS telur því rétt að notkun fótþoga verði alfarið bönnuð og að engin undanþága verði gerð fyrir notkun þeirra við veiðar á dýrum.

Sambandið telur brýnt að óheimilt verði að nota drekkingargildirur við veiðar á mink þar sem þær geta valdið dýrunum mikilli streitu og langvarandi þjáningu áður en þau drepast í slíkri gildru. Að mati DÍS samræmist þessi veiðiaðferð ekki 27. gr. laga nr. 55/2013 um velferð dýra, þar sem kveðið er á um að veiðar skuli valda dýrum sem minnstum sársauka og að aflífun þeirra taki sem skemmstan tíma.

DÍS hvetur jafnframt til þess að reglugerð um veiðar á ref og mink verði endurskoðuð með dýravelferðarsjónarmið að leiðarljósi.

Gildandi ákvæði 16. tölul. 9. gr.

16. Hunda til þess að hlaupa uppi bráð, nema við minkaveiðar.

Tillaga DÍS – Undanþága fyrir minkaveiðar felld brott

Lagt er til að undanþága fyrir notkun hunda við minkaveiðar verði felld brott þannig að ákvæðið verði:

„16. Hunda til þess að hlaupa uppi bráð.“

Greinargerð

DÍS leggur til að undanþága frá banni við notkun hunda til að hlaupa uppi bráð verði felld brott. Að mati DÍS er ekki réttlætanlegt út frá dýravelferðarsjónarmiðum að heimila að hundar séu notaðir til að hlaupa uppi og drepa mink.

Notkun hunda með þessum hætti getur leitt til beinna átaka milli hunds og minks þar sem minkurinn getur upplifað mikla streitu og þjáningu áður en hann drepst. Jafnframt getur minkurinn sjálfur valdið hundinum áverkum þegar hann reynir að verja sig. Að mati DÍS felur þessi veiðiaðferð því í sér óþarfa hættu á meiðslum og þjáningu fyrir bæði villt dýr og hund sem notaður er við veiðarnar.

DÍS telur að notkun hunda til að hlaupa uppi mink samræmist illa kröfum sem 27. gr. laga nr. 55/2013 um velferð dýra gerir til veiða.

Sú staðreynd að minnur sé skilgreindur sem ágeng eða óæskileg tegund réttlætir ekki, að mati sambandsins, veiðiaðferð sem getur falið í sér verulega streitu, átök og alvarlega áverka áður en dýrið drepst.

DÍS leggur því til að sérstök undanþága fyrir notkun hunda til að hlaupa uppi minni við veiðar verði felld brott.

V. kafli. Veiðikort og hæfnispróf veiðimanna.

Gildandi ákvæði 11. gr.

□ [Allir sem stunda veiðar á villtum dýrum, öðrum en rottum, músum og minnum, skulu afla sér veiðikorts gegn gjaldi, sbr. 3. mgr.] ¹⁾ Veiðikort þarf ekki til eggjatöku. [Náttúruverndarstofnun] ²⁾ annast útgáfu veiðikorta. Á veiðikorti skal getið nafns handhafa, gildistímabils og þeirra tegunda sem viðkomandi hefur heimild til að veiða. Korthafi skal ætíð bera kortið á sér á veiðum. Hann skal framvísa því ef óskað er. [Eigi síðar en 1. apríl ár hvert skal veiðikortshafi skrá og skila þar til gerðri skýrslu um undangengið veiðiár sem telst frá 1. janúar til 31. desember. Ef veiðiskýrslu frá fyrra veiðitímabili hefur ekki verið skilað er útgáfa nýs veiðikorts óheimil. Ef veiðiskýrsla berst eftir lögmæltan skiladag hækkar gjald [í ríkissjóð] ³⁾ fyrir útgáfu nýs veiðikorts í 5.000 kr.] ^{4) 5)}

Tillaga DÍS - Endurskoðun á fyrirkomulagi eggjatöku og sölu eggja

Að mati DÍS er nauðsynlegt að endurskoða reglur um eggjatöku úr villtum fuglastofnum. Sambandið telur að eggjataka úr stofnum fugla sem eru á válista eigi að vera óheimil.

Eggjataka fellur nú utan þess leyfis-, gjalda- og skráningarkerfis sem gildir um veiðar á villtum dýrum. Skoða þarf hvort eggjataka eigi að vera háð leyfi og skráningu þannig að unnt sé að fylgjast með umfangi hennar og mögulegum áhrifum á fuglastofna.

DÍS telur jafnframt að banna beri sölu eggja úr villtum fuglastofnum, sérstaklega þegar um er að ræða tegundir sem standa höllum fæti. Verði slík sala áfram heimiluð þarf að mati sambandsins að koma á leyfiskerfi, skráningu og virku eftirliti þannig að eggjataka úr villtum fuglastofnum í atvinnuskyni fari ekki fram án opinbers aðhalds og ábyrgðar.

VI. kafli. Sérákvæði um veiðar.

Gildandi ákvæði 17. gr.

□ [Ráðherra] ¹⁾ getur í reglugerð, ²⁾ að fengnum tillögum [[Náttúruverndarstofnunar] ³⁾ og [Náttúrufræðistofnunar], ⁴⁾ ⁵⁾ aflétt friðun eftirtalinna fuglategunda innan þeirra tímamarka er hér segir, sbr. 7. gr.:

1. Allt árið: svartbakur, sílamáfur, silfurmáfur, hrafn.
2. Frá 20. ágúst til 31. mars: grágæs, heiðagæs.
3. Frá 1. september til 31. mars: fyll, dílaskarfur, toppskarfur, súla, blesgæs, helsingi, stokkönd, urtönd, rauðhöfðaönd, duggönd, skúfönd, hávella, toppönd, hvítmáfur, hettumáfur, rita, skúmur, kjói. Ætíð er heimilt að skjóta kjóa nærri æðarvarpi.
4. Frá 1. september til 10. maí: álka, langvía, stuttnefja, teista, lundi.
5. Frá 15. október til 22. desember: rjúpa.

Tillaga DÍS – Endurskoðun veiðitíma fugla og aukin stofnstjórnun

DÍS telur nauðsynlegt að veiðitímabil ofangreindra fuglategunda verði endurskoðað með hliðsjón af nýjustu þekkingu á stöðu fuglastofna og verndarsjónarmiðum. Sérstaklega telur sambandið að stytta þurfi veiðitíma gæsa og svartfugla verulega.

DÍS leggur jafnframt til að veiðar á lunda (*Fratercula arctica*), verði bannaðar vegna stöðu stofnsins. Til vara leggur sambandið til að óheimilt verði að selja afurðir af lunda eða bjóða þær til sölu á veitingastöðum og í annarri atvinnustarfsemi.

Í þessu samhengi telur DÍS einnig ástæðu til að endurskoða svokallaðar svartfuglaveiðar, en undir þann flokk falla m.a. álka (*Alca torda*), langvía (*Uria aalge*), stuttnefja (*Uria lomvia*), teista (*Cepphus grylle*) og lundi (*Fratercula arctica*). Slíkar veiðar eru meðal annars stundaðar á sjó yfir vetrartímann og geta verið umfangsmiklar, þar sem fuglar eru skotnir í nokkru magni og afurðir þeirra síðan seldar, meðal annars til veitingastaða þar sem þær eru boðnar sem villibráð.

DÍS leggur til að gerðar verði stjórnunar- og verndaráætlanir fyrir fuglastofna sem eru á válista eða standa höllum fæti.

Greinargerð

DÍS telur að núgildandi veiðitímar ofangreindra fuglategunda séu of rúmir og taki ekki nægilegt mið af þeirri ábyrgð sem Ísland ber gagnvart alþjóðlega mikilvægum fuglastofnum.

Samkvæmt gildandi lögum er til dæmis heimilt að veiða grágæs og heiðagæs til 31. mars. Þegar litið er til nágrannalanda sést að veiðitími gæsa er víða styttri en hér á landi. Í Noregi lýkur veiðitíma grágæsar og heiðargæsar almennt 23. desember.⁴

Sérstaklega þarf að horfa til stöðu svartfugla. Fjöldi sjófuglategunda hefur átt undir högg að sækja á undanförunum árum og víða hefur orðið umtalsverð fækkun. Að mati DÍS verður veiðistjórnun að byggja á varúðarsjónarmiðum og taka mið af raunverulegri stöðu stofna hverju sinni. Sambandið telur því að stytta þurfi veiðitíma svartfugla verulega og gera kröfu um skráningu á hvaða tegundir eru veiddar innan þess hóps sem nefndur er svartfugl.

DÍS telur jafnframt að ekki séu lengur forsendur til að heimila veiðar á lunda. Lundastofninn hefur dregist saman á mörgum svæðum og tegundin stendur frammi fyrir margvíslegum áskorunum vegna breytinga í vistkerfum sjávar sem taldar eru hafa veruleg áhrif á afkomu tegundarinnar. Þar sem veiðar á lunda snúa nú fyrst og fremst að afþreyingu og sölu afurða fremur en þeirri mataröflun sem áður var, og lundinn er jafnframt á valista, telur DÍS að rétt sé að banna veiðar á tegundinni.

Verði ekki fallist á það leggur sambandið til að a.m.k. verði óheimilt að selja lunda eða afurðir hans í atvinnuskyni.

Að lokum leggur DÍS áherslu á að sjálfbær stjórnun fuglastofna verði að byggjast á stjórnunar- og verndaráætlunum. Slíkar áætlanir eru nú þegar þekkt stjórnþæki víða erlendis og gera stjórnvöldum kleift að taka ákvarðanir um veiðar, vernd og endurmat reglna á grundvelli vísindalegra gagna.

Með þeim hætti má tryggja að ákvarðanir um veiðitíma og nýtingu fuglastofna taki mið af stöðu hverrar tegundar hverju sinni og stuðli að langtímavernd líffræðilegrar fjölbreytni.

⁴ Miljødirektoratet, *Jakttider og fangstider*, aðgengilegt á: [Miljødirektoratet](#).